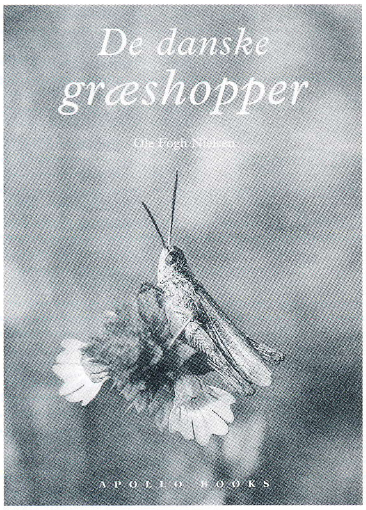
Ny bok om gräshoppor och vårtbitare på danska

Fogh Nielsen, O. 2000. *De danske græshopper.* Danmarks Dyreliv, Bind 9, Apollo Books, Stenstrup. 24x17 cm, 192 sidor, 125 färgfoton. Bunden. Inklusive CD med ljudinspelningar. Kan beställas från: Apollo Books, Kirkeby Sand 19, DK-5771 Stenstrup, Danmark. Pris: 300 Dkr (exkl. porto).

För drygt tre år sedan recenserade jag ett nummer om gräshoppor och vårtbitare i den danska tidskriften Natur og Museum (Ent. Tidskr. 118: 200). Det var en mycket prisvärd och användbar handbok i ET-format. Nu har samma författare kunnat ge ut en betydligt fylligare handbok med ypperlig layout och bildkvalitet. Det är en handbok som på ett enhetligt och systematiskt sätt presenterar samtliga 32 arter som förekommer i Danmark. Varje arts egenheter, utseende, läten, levnadsmiljö, livscykel och utbredning beskrivs på 4-5 sidor vardera. Nästan genomgående bjuder författaren på färgfoton av båda könen. Det är speciellt värdefullt eftersom utseendet ofta skiljer sig mer mellan könen än mellan arterna. För varje art visas också en översiktsbild över en representativ lokal. Fotomaterialet är av mycket god kvalitet och bilderna är föredömligt valda för att underlätta jämförelser mellan arterna. De flesta bilderna är tagna av författaren, men även fotografier signerade Åke Sandhall förekommer.

För den som vill lära sig de vanligaste arterna av Orthoptera i norra Europa är denna bok till mycket god hjälp. Dels kan flertalet arter bestämmas direkt vid snabb jämförelse med de eminenta färgfotona. Dels kan man tillgå en förträfflig bestämningsnyckel rikt illustrerad med schematiska detaljteckningar. Tyvärr finns det en del arter som är mycket svåra att skilja åt på utseendet. Detta gäller speciellt *Chorthippus biguttulus*, *C. brunneus* och den i Sverige inte påträffade *C. mollis*. Speciellt honorna är praktiskt taget omöjliga att särskilja. Som författaren mycket riktigt påpekar går dessa snarlika arter utmärkt att skilja åt genom att deras läten inte alls liknar varandra. Här kommer CD-skivan väl till pass. Den innehåller 49 ljudupptagningar. För vissa arter finns flera inspelningar. Detta för att demonstrera olika typer av läten (lockssång, uppvaktningsläten) och för att visa att lätena kan variera mellan olika tidpunkter på dygnet och till följd av skiftande väderlek. Det finns även några exempel på hur lätena låter genom en ultraljudsdetektor. Samtliga arters läten presenteras dessutom i diagramform.

Texten som beskriver enskilda arters utbredning är inriktad på Danmark, och det är endast undantagsvis som något nämns om den svenska utbredningen. Därför gör svenska nybörjare bäst i att komplettera med någon skrift som anger vilka arter som påträffats i Sverige (t.ex. Holst 1986; Kindvall & Denuel 1987). För den som är intresserad av just den danska utbredningen är givetvis den här boken mycket värdefull genom sin aktualitet. Dessutom visas arternas utbredning i form av enkla, men illustrativa, kartor.

Som sig bör inleds boken med allmäna kapitel som kortfattat behandlar hopprätvingars biologi, systematik och utvecklingshistoria. Denna del av boken är speciellt bra och värdefull för nybörjare och fältentomologer. Däremot har den som i första hand söker information om gruppens ekologi (spridningsbiologi, populationsdynamik m.m.) inte så värst mycket att hämta. I detta avseende kan jag i stället rekommendera en tämligen nyutgiven tyskspråkig bok (Ingrisch & Köhler 1998). Denna bok erbjuder däremot inte alls något för den som vill lära sig känna igen olika arter. I detta avseende är Nielsens nya bok den bästa hittills.

Oskar Kindvall